

**การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร**
A Development of Nursery Teacher Potential on Producing and Using Instructional Media
in Child Development Centers under Tambon Akatumnuay Municipal District,
Akatumnuay, Sakon Nakhon

เกตสุดา อุณาพรหม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ใส**

ดร.ปาริชาติ โนนต์สุภา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร 2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร 3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 7 คน ได้แก่ พนักงานครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสอบถามสภาพและปัญหา 2. แบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา 3. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 4. แบบสังเกตพฤติกรรม 5. แบบบันทึกการนิเทศติดตาม 6. แบบสอบถามหลังการพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้สภาพ ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ปัญหา ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ความต้องการ ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า พบว่าอยู่ในระดับ “มาก”

2. แนวทางการพัฒนา มี 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้พนักงานครู มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กมากขึ้น ซึ่งผลการนิเทศภายใน พบว่า พนักงานครูมีการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อำหรับเด็ก ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้อำหรับเด็ก และด้านครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็ก

คำสำคัญ : สื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, การประชุมเชิงปฏิบัติการ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ABSTRACT

The objective of this study were to : The objectives of this study were to 1) explore current, problems and needs on the use of instructional media for early childhood at Child Development Center under Tambon Akatumnuay Municipal District, Akatumnuay, Sakon Nakhon 2) find out means to develop the early childhood teachers' competence in producing instructional media, 3) monitor and evaluate the development of early childhood teachers' competency in producing instructional media. The subjects were 6 child caregivers at Child Development Center under Tambon Akatumnuay Municipal District. Tools used to collect data included 1) a set of questionnaires, 2) a test on knowledge and understanding of instructional media production, 3) a form of interview, 4) an observation form on the production of instructional media, 5) a record of supervision, 6) a questionnaire development. Statistics utilized were percentage, mean and standard deviation.

The results of this research were as follows:

1. The state of personnel, administrative were as with the much level But in data source Research were as with the medium level. The problems of personnel, administrative were as with the medium level But in data source Research were as with the much level. The need of personnel, administrative and data source Research were as with the much level.

2. The means to develop the child caregivers in producing instructional media to be utilized at child Development Center were composed of 1) the operation of participatory action research, 2) follow-up and supervision.

3. Regarding the monitoring and assessment on the development of the child caregivers potential based on producing early childhood's instructional media, it was found In the workshop Make teachers with the knowledge, understanding and skills in the production of learning materials is increasing. The results of supervision that teachers have the skills to produce learning in a much level sequentially three aspects of the students have been learning from the media. The students involved in the learning. The teacher and skill in producing learning materials.

Keywords : learning Media for childhood, Child Development Center, Work Shop.

ภูมิหลัง

เทศบาลตำบลอากาศอำนวยได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นศูนย์กลางให้บริการแก่ชุมชน ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมต่างๆ จัดการศึกษาสนองความต้องการของท้องถิ่นด้วยกิจกรรมสหวิชาชีพทางด้านต่างๆ ที่มีอยู่ เช่น ภาคเอกชน ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการต่างๆ มีส่วนร่วมบริหารและจัดการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ก้าวหน้าทันเทคโนโลยี และก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปสามารถเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้นไปได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับเชื่อถือและสร้างศรัทธาแก่ประชาชนโดยทั่วไป

ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนสืบสานอนุรักษ์ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย, หน้า 2, 2558) บุคลากรของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาเด็กจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา เพราะทำให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดยอาศัยสื่อต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพราะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งสี่ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์แบบใช้สื่อร่วมนั้นจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีความสนใจ เข้าใจในกิจกรรมนั้นๆ อันจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี การใช้สื่อการสอนจึงเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน การสร้างและใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ขึ้นอยู่กับผู้สอน การวิเคราะห์และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ การวิเคราะห์คุณสมบัติและความพร้อมของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อจำกัดต่างๆ ของสภาพการเรียนการสอน และสื่อที่เป็นกระบวนการ หรือวิธีการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1) สื่อการสอนมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นบทบาทของสื่อการสอนก็ถือเป็นตัวกลางช่วยในการให้ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งบอกกล่าวให้แก่ผู้เรียน เป็นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เป็นการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล ถูกต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งยังต้องใช้ อย่างประหยัดและคุ้มค่าด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะเฉพาะตัวของมันเอง ดังนั้นในการพัฒนาการศึกษาครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (คมสันต์ ก้านจักร, 2552, หน้า 112)

เด็กเล็กเป็นวัยที่มีความซุกซน เคลื่อนไหวตลอดเวลา สติปัญญาและความคิดจะมีความเป็นอิสระ แปรเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นใกล้ตัว ขอบโลกเลียนแบบตามความนึกคิดของตน จึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย ดังนั้น พนักงานครู ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กมากที่สุดในช่วงที่เด็กอยู่ในความดูแล จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ รู้จักรับผิดชอบรักเด็ก อุบนิสัยอ่อนโยน จิตใจโอบอ้อมอารี มีความยุติธรรม มีลักษณะเป็นผู้นำ เพื่อจะเป็นผู้ที่ให้การดูแลเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก เป็นการวางรากฐาน ความคิด สติปัญญา อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย เสริมสร้างบุคลิกที่ดีให้กับเด็กซึ่งเปรียบเสมือนการวางรากฐานของประเทศ

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพนักงานครูซึ่งรับผิดชอบงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ต่างๆ สำหรับเด็กปฐมวัย จึงสนใจที่จะพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เพื่อตอบโจทย์แนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยรูปแบบในการวิจัยที่นำมาใช้ในครั้งนี้ คือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้พนักงานครูได้รับทักษะความรู้ ประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการผลิตสื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

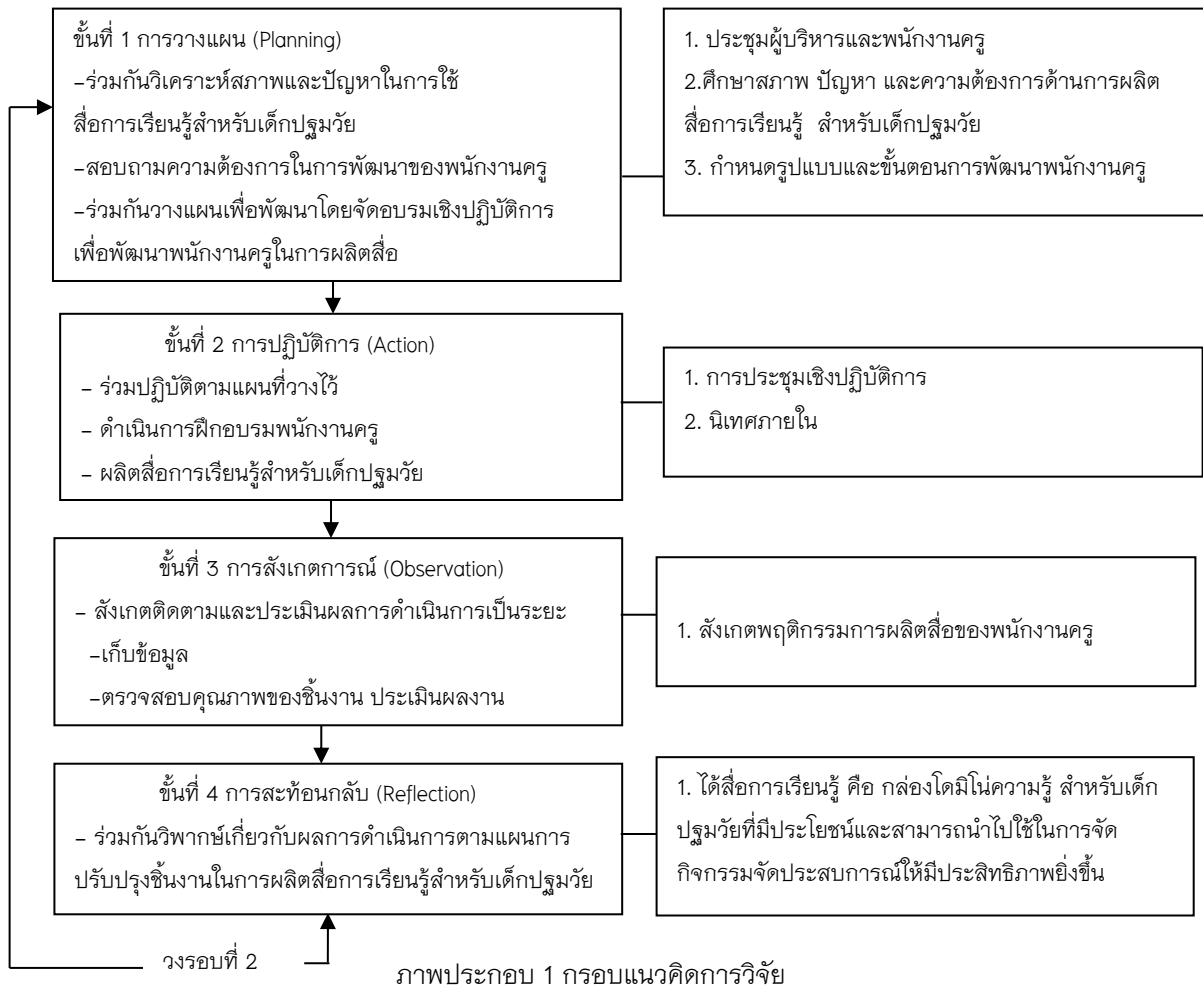
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเพื่อประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดของการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ดังภาพประกอบ 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้รูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย นางเกตสุดา อุณาพรหม
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 1.2.1 นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์
 - 1.2.2 นางอนุสรณ์ หัตถสาร
 - 1.2.3 นางดาวใจ เข้มอุทา
 - 1.2.4 นางอ้อมใจ คิณินิ
 - 1.2.5 นางสาวอารีญา หอมสมบัติ
 - 1.2.6 นางจารุณี นิवासวัฒน์
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 นางลัดดาพร อุตมมา วิทยาการ
 - 2.2 นางอิตยากร แก้วฝ่าย นักวิชาการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการ แบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบสอบถามหลังการพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือน มิถุนายน 2558 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2558 โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถามผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. แบบบันทึกการนิเทศภายใน เพื่อใช้นิเทศ กำกับติดตามผล การผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ความสามารถในการผลิตสื่อ และเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
5. แบบทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน โครงการว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้

1. ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพ

1.1.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาด้านคว่า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

1.2 ปัญหา

1.2.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาด้านคว่า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก”

1.3 ความต้องการ

1.3.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า พบว่าอยู่ในระดับ “มาก”

2. แนวทางการพัฒนา มี 2 แนวทาง คือ

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภอปทุมวัน พบว่า

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า พนักงานครูมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อันเพิ่มขึ้น

3.2 ผลการนิเทศภายใน พบว่า พนักงานครูมีการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อัน ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้อัน และด้านครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้อัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้อันสำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัน พบว่า ผู้บริหารและพนักงานครูต่างก็มีแนวคิดและให้ความสำคัญต่อสื่อการเรียนรู้อันสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือคาดหวังให้พนักงานครู สามารถผลิตสื่อใช้เองได้อย่างมีคุณภาพ จึงเน้นหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานครูในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของสื่อการเรียนรู้อัน ความรู้ความเข้าใจในประเภทของสื่อการเรียนรู้อัน ความรู้ความเข้าใจในความหมายของสื่อการเรียนรู้อัน ความรู้ความเข้าใจในการจำแนกสื่อการเรียนรู้อันความสามารถในการเลือกวัสดุผลิตสื่อการเรียนรู้อัน การนำผลงานไปใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อัน ความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อันสำหรับเด็กปฐมวัย และความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้อัน เพราะเชื่อว่าสื่อการเรียนรู้อัน จะเป็นตัวช่วยสำคัญที่จะทำให้พนักงานครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก คนหาญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนรู้อันสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้อัน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ด้านปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้สอนพบว่า สภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะ วิธีการที่ถูกต้องในการผลิตและใช้สื่อจัดการเรียนรู้อัน ปัญหาในการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อันโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยต้องการพัฒนาความรู้ ทักษะ การผลิตสื่อการเรียนรู้อันสำหรับเด็กปฐมวัย และการนำสื่อการเรียนรู้อันไปใช้

2. แนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ประกอบด้วย 1. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีเนื้อหาในการประชุม ได้แก่ หลักการผลิตสื่อการเรียนรู้ ความหมายของสื่อการเรียนรู้ การออกแบบสื่อการเรียนรู้ การผลิตสื่อการเรียนรู้ “กล่องโดมิโนความรู้” และอภิปรายการปฏิบัติจริงและการนำเสนอโดยใช้ โดยเนื้อหาที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ เป็นเนื้อหาที่สำคัญในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ ดนตรี โกสิงห์ (2556, หน้า 141) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงให้ผู้ดูแลเด็กทุกคนได้ทราบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ ซึ่งผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความสนใจ และมีความยินดีที่จะเข้ารับการพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาการผลิตและการใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นประกอบด้วย แนวทางพัฒนาที่ 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กด้านวิชาการ การผลิตและการใช้สื่อ เพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญของการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และพัฒนาศักยภาพของครูผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ การผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษา และปฏิบัติได้ถูกต้อง เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และการจัดหาสื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก การประเมินผล การใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก 2. การนิเทศติดตามผล โดยผู้นิเทศทำการนิเทศครูผู้ดูแลเด็กตามตารางการนิเทศติดตามผล ให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้

3. ผลการติดตามและประเมินผลจากการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร พบว่า พนักงานครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจาก ด้านเอกสารประกอบการอบรม พบว่า มีจำนวนเพียงพอกับกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย มีเนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และมีตัวอย่างประกอบกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความสนใจใฝ่เรียน มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการอบรมมากยิ่งขึ้น และด้านวิทยากร พบว่า เป็นผู้มีความรู้และทักษะเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อเป็นอย่างดี มีการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอองค์ความรู้ถ่ายทอดแก่ผู้เข้าอบรมอย่างเต็มที่ และมีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับผู้เข้ารับการอบรมทุกคน และด้านกิจกรรมในระหว่างการอบรม พบว่า มีเนื้อหาสาระสำคัญกระชับ ง่ายต่อการเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงของกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากบรรยากาศในการฝึกอบรม พบว่า อาคารสถานที่มีความพร้อมสื่ออุปกรณ์ แสง เสียงมีคุณภาพ มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการทุกคน และด้านเนื้อหาสาระของการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีวัตถุประสงค์การอบรมที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระของการอบรมตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง และมีสื่อที่มีคุณภาพสร้างความสนใจให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก คนหาญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พบว่า การใช้แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย

ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ภายหลังจากเข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ สามารถนำสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้น และทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และจะทำการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 พนักงานครู ควรได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การศึกษาอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น
- 1.2 ฝ่ายบริหารและจัดการ ควรให้ความสำคัญในการจัดหาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ จัดทำและจัดหาสื่อ อุปกรณ์ประกอบการผลิตสื่อ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่พนักงานครูในการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาในเรื่องอื่นๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนางานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น
- 2.2 ควรเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง ที่นอกเหนือจากพนักงานครู โดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในส่วนของผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อจะได้นำแนวทางพัฒนานั้นมาบูรณาการในแผนการจัดประสบการณ์เด็กเล็ก ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ของสภาลาดพร้าว.
- จรรยา ชินลี. (2552). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). การออกแบบการวิจัย วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนามัย, กรม. (2552). คู่มือดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้าอยู่. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย.
- Lee Eunchoe A. (2005). A study of the Effectiveness of Interactive Multimedia in Adult ESL child Education, Dissertation Abstracts International. 61(4): 1330-A: October.
- Silberglitt. Benjamin. (2004). Beyond Situational Specificity and Other Hypothetical Constructs : A Practical Approach to General Outcome Measurement of Preschool Social Skill Development, Dissertation Abstracts International.64(10) : 3595-A; April.